

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

De Afrikaanse pinguïn

---

1 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat een pinguïn (door gladde veren/een gestroomlijnd lichaam) minder weerstand ondervindt in het water.

2 C

3 D

4 A

5 A

De nicotinepleister

---

6 C

7 B

8 C

Het groeien van aardappelplanten

---

9 maximumscore 2

- naam indicator: jodium 1
- waargenomen kleur: (kleurt) donkerblauw / paars / zwart 1

10 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat in bladgroenkorrels fotosynthese plaatsvindt / glucose die bij fotosynthese gemaakt wordt, nodig is (om aardappelplanten) te laten groeien.

11 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 12 **maximumscore 1**
de juist ingevulde tabel:

manieren van vermenigvuldigen bij planten	manieren van vermenigvuldigen bij aardappelplanten
bollen	
knollen	X
uitlopers	
wortelstokken	
zaden	X

De slak

- 13 **maximumscore 1**
licht

Opmerking

Aan het antwoord 'zien' geen scorepunt toekennen.

- 14 **maximumscore 2**
- zuurstofrijk 1
  - met een uitleg waaruit blijkt dat het bloed van de ademhalingsorganen (ademholte) naar het hart stroomt 1
- 15 **maximumscore 2**
- ademhalingsstelsel 1
  - verteringsstelsel 1

Een loopoor

- 16 **B**
- 17 **D**
- 18 **maximumscore 1**
witte bloedcel(len)

Een vijver

- 19 **maximumscore 1**
de juist ingevulde tabel:

organisme	maakt zuurstof
algen	X
voorn	
libelle	

- 20 **A**

De boa constrictor

- 21 **A**

- 22 **B**

- 23 **maximumscore 1**
voorbeelden van een juiste onderzoeksvraag:
- Wat gebeurt er met de rat waardoor de boa constrictor stopt met wurgen?
  - Stopt de boa constrictor met het wurgen van de rat als de hartslag van de rat stopt?
  - Op welk moment stopt de boa constrictor met het wurgen van de rat?
  - Wat doet de boa constrictor op het moment dat de hartslag van de rat stopt?

Een pasgeboren baby

- 24 **maximumscore 1**
vlokkentest / vruchtwaterpunctie

Opmerking

Aan het antwoord 'NIPT(-test)' geen scorepunt toekennen.

- 25 **C**

- 26 **maximumscore 1**
strotklepje

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De zomereik

---

27 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- de zomereik door de wind wordt bestoven. 1
- de mannelijke bloemen veel (klein) stuifmeel maken / de bloemen geen geur hebben / onopvallend zijn. 1

28 maximumscore 1

de juist ingevulde tabel:

	juist	onjuist
De zomereik heeft elk jaar een grotere hoeveelheid eikels opgeleverd dan de Amerikaanse eik.		X
In 2004 heeft de zomereik dezelfde hoeveelheid eikels opgeleverd als in 2006.		X

29 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de zomereik op deze manier uitdroging/waterverlies tegengaat.

Een bijensteek

---

30 B

31 maximumscore 1
(het) celmembraan

32 C

33 C

34 D

Sorghum

35 maximumscore 1

droogte

Opmerking

Aan het antwoord 'temperatuur' geen scorepunt toekennen.

36 maximumscore 1

de juist ingevulde tabel:

	uit bastvaten	uit houtvaten
glucose	X	
mineralen		X

37 maximumscore 2

de juist ingevulde tabel:

delen in of om een cel	aanwezig bij een	
	schimmelcel	wortelcel
bladgroenkorrels		
celkern	X	X
celwand	X	X

per juist ingevulde kolom

1

Verminderde vruchtbaarheid

38 D

39 maximumscore 2

voorbeelden van juiste antwoorden:

- gezichtsbehaving
- meer spiermassa
- penisgroei
- zaadlozing (productie van zaadcellen)
- zwaardere stem

per juist secundair geslachtskenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat zaadcellen die een afwijking (aan hun staart) hebben, geen kans hebben om de eicel te bereiken / bevruchten.

De spin

---

41 **maximumscore 1**

reageren op prikkels / bewegen

42 **maximumscore 1**

(verterings)enzymen

43 **C**

44 **maximumscore 1**

koolstofdioxide

45 **C**

Maagzuur

---

46 **B**

47 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat door (minder) maagzuur (minder) ziekteverwekkers gedood worden.

48 **A**

49 **D**

De bultrug

---

50 **maximumscore 2**

(plantaardig) plankton → krill → haring → bultrug

- vier organismen op de juiste plaats 1
- pijlen in juiste richting 1

51 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

52 D

53 **maximumscore 2**

voorbeeld van een juiste berekening:

$$(190 / 100) \times 52 = 98,8 \text{ (L)}$$

$$98,8 \times 7 = 691,6 \text{ (L)} / 692 \text{ (L)}$$

- de juiste getallen gebruikt 1
- een juiste berekening met een juiste uitkomst 1

Opmerking

Wanneer een kandidaat niet voor 1 week maar voor 1 dag de hoeveelheid vet juist heeft berekend, maximaal 1 scorepunt toekennen.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examiner in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 24 mei te accorderen.

Ook na 24 mei kunt u nog tot en met 12 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

De Afrikaanse pinguïn

afbeelding Sergey Uryadnikov (536896912) / Shutterstock.com

De nicotinepleister

afbeeldingen sirtravelalot (144658343) / Shutterstock.com

MatoomMi (708130168) / Shutterstock.com

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

Het groeien van aardappelplanten

afbeelding Hitriy Lis (1798206997) / Shutterstock.com

De slak

afbeelding <https://nl.pinterest.com/pin/447404544207674561/>

Een loopoor

afbeelding Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

Een vijver

afbeeldingen Ekaterina Gerasimchuk (2253136607) / Shutterstock.com

SIRITAT TECHAPHALOKUL (2186572749) / Shutterstock.com

Liliya Butenko (1912416931) / Shutterstock.com

Panaiotidi (253884667) / Shutterstock.com

Aldona Griskeviciene (1828656890) / Shutterstock.com

Aldona Griskeviciene (1039676200) / Shutterstock.com

Chros (145339219) / Shutterstock.com

Dany Kurniawan (1993537013) / Shutterstock.com

Studio Barcelona (1344488912) / Shutterstock.com

De boa constrictor

afbeelding Natalia Kuzmina (523997032) / Shutterstock.com

Een pasgeboren baby

afbeelding Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

De zomereik

afbeelding Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

Een bijensteek

afbeeldingen Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
Shanvood (454683379) / Shutterstock.com

Sorghum

afbeelding spline_x (2045920358) / Shutterstock.com

Verminderde vruchtbaarheid

afbeelding Komsan Loonprom (1266519367) / Shutterstock.com

De spin

afbeeldingen Adrian Eugen Ciobaniuc (2070708518) / Shutterstock.com
<https://natuurwijzer.naturalis.nl/afbeeldingen/anatomie-spinpng>

Maagzuur

afbeelding Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024

De bultrug

afbeelding <https://www.duikersgids.nl/actueel/nieuwe-beelden-springende-bultrug>